

FREDS NYTT

Kristna freds rörelsens
tidning # 2 ● 2015

Tema ATT VARA MÄNNISKORÄTTSFÖRSVARARE

Prästen som utmanar makten

Att engagera sig och mobilisera människor för fred och mänskliga rättigheter är tyvärr inte alltid riskfritt. Det vet både prästen Marcelo och aktivister i Sverige.

Aktuellt:

Så många flyr från Syrien

/5

Porträttet:

Kajsa Hällegårdh – kreativ aktivist

/11

FREDSNYTT

Fredsnytt är Kristna Fredsrörelsens medlemstidning. Den kommer ut 2 gånger om året med en upplaga om ca 1 500 ex. Kristna Fredsrörelsen arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld och konflikt-hantering.
- Skicka fredsobservatörer till Guatemala, Mexiko och Colombia där de medföljer personer och organisationer som arbetar för fred och mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Ansvarig utgivare

Sofia Walan

Grafisk form och layout

Ulrika Forsberg

Redaktör

Maria Gilljam
maria.gilljam@krf.se
Tfn 08-453 68 45

Omslagsbild

Foto: Rubén Moreno/Frayba

Tryck

Wikströms tryckeri AB

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor

pg 90 00 31-6/bg 900-0316
Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet. Svenska missionsrådet har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

● ● ● FREDSKALENDERN

15-22 november

HELA SVERIGE I församlingar över hela Sverige uppmärksammas Kyrkornas globala vecka, detta år med tema "Jord att leva på – mänskliga rättigheter i klimatförändringarnas spår". Kyrkornas globala vecka vill sprida kunskap om hur klimatförändringar påverkar förverkligandet av mänskliga rättigheter och ge människor förutsättningar att fatta beslut och agera för en rättvis klimatpolitik.

3-6 januari

RÄTTVIK Överallt och hela tiden möts människor, världar, värderingar. Välkommen till Global trettonhelg på stiftsgården i Rättvik. Temat är "När olika världar möts – överallt och ingenstans". Vidga perspektiven under föreläsningar, samtal och workshops. Kristna Fredsrörelsen deltar med workshop. Helgen anordnas av Svenska kyrkan i Västerås stift, Svenska kyrkans unga, Kristna humanister, Kristna Fredsrörelsen med flera.

18 januari

HELA SVERIGE Fira Martin Luther King-dagen! I Stockholm delas Martin Luther King-priset ut av Kristna Fredsrörelsen, Equmeniakyrkan och Sveriges kristna råd. Dagen uppmärksammas också på andra platser runt om i Sverige. Mer information om dagen kommer på krf.se.

28 februari

GÖTEBORGS STIFT Ta med vänner och bekanta till gudstjänst i Svenska kyrkan. Kollekten denna söndag går till Kristna Fredsrörelsen.

För fler aktiviteter, se krf.se/kalendarium

Varför är du medlem?

● ● ● Vad är det som gör att just DU är medlem i **Kristna Fredsrörelsen**? Sedan en tid tillbaka syns några medlemsporträtt på hemsidan. Vi vill gärna få in fler, så skicka dina anledningar till att vara medlem till info@krf.se. Tack!

Följ Kristna Fredsrörelsen

● ● ● Få bättre koll på vad som händer inom **Kristna Fredsrörelsen** genom att följa oss i sociala medier. Där skriver vi om nya kurser, kommenterar dagsaktuella händelser, rapporterar från fredsarbete i fält och mycket, mycket annat. Du hittar oss på facebook och twitter.

Betala medlemsavgiften i **Kristna Fredsrörelsen**
via autogiro. Smidigt för dig, bra för freden!
krf.se/medlem

Tack för era synpunkter!

●●● I förra numret av Fredsnytt följde en läsarundersökning med där vi efterlyste era synpunkter på tidningen. Stort tack till er som svarade! 67 svar kom in där den övervägande majoriteten tyckte att tidningen var mycket bra eller bra. 3 av 4 svarande läser allt eller ungefär hälften i tidningen, vilket vi som gör tidningen tycker är väldigt roligt. Flera bra förslag på ämnen och sätt att göra tidningen ännu bättre kom också in. Fortsätt höra av er till kansliet med era synpunkter på tidningen, det är alltid välkommet!

Ge bort en skyddsängel i jul

●●● Alla människor kan behöva en skyddsängel ibland. Särskilt de människor som Kristna Fredsrörelsen arbetar med. Ge bort en skyddsängel, så stödjer du arbete för fred och mänskliga rättigheter.

Ängeln kostar 100 kr och kan beställas från krf.se eller genom att ringa 08-453 68 40.

LÄS
blogg.krf.se

1017 personer är medlemmar i Kristna Fredsrörelsen. Tillsammans verkar vi för en värld fri från våld och ett hållbart sätt att leva!

Generalsekreteraren har ordet

Farligt men viktigt att avslöja korruption

När Peter Wallensteen, professor i freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet, fick frågan om vem som borde tilldelas Nobels fredspris 2015 svarade han att priset behöver gå till personer eller organisationer som arbetar mot korruption. Han menar att korruption är ett av de största hindren för fred som vi ser idag. I stater som inte har fullt utvecklade demokratiska institutioner finns stora risker för korruption och att medborgare i brist på fungerande rättssystem griper till våld som konfliktlösningsmekanism. Korruption förhindrar också statsbyggande och långsiktigt fredsarbete. (Vid tiden för tidningens pressläggning var mottagaren av fredspriset 2015 ej känt.)

FLERA AV DE länder där Kristna Fredsrörelsen arbetar med stöd till lokala organisationer är länder där korruptionen är utbredd. Att protestera och larma om korruption är oerhört viktigt, men också fruktansvärt farligt, då korrupta makthavare har mycket att förlora på att bli avslöjade.

I DET HÄR numret av Fredsnytt får du träffa några av de människorättsförsvarare som Kristna Fredsrörelsen ger skydd och stöd. Men du får också möta människor som engagerar sig för ett bättre Sverige, för asylrätt, mot främlingsfientlighet, och som på grund av sitt arbete hotas eller trakasseras av meningsmotståndare. Du får här ett nummer av Fredsnytt med fokus på människorättsförsvarares särskilda utsatthet och på deras viktiga roll i alla samhällen. Jag tror och hoppas att de också kommer inspirera dig att höja din röst vid orättvisor och att känna stolthet över den här rörelsen som på många sätt är det som Mahatma Gandhi uppmanade oss till: Att vara den förändring vi själva vill se i världen.

Sofia Walan
Generalsekreterare
för Kristna Fredsrörelsen

Fredliga demonstrationer avsatte Guatemalas president

Det senaste året kommer att gå till historien i Guatemala. Det var då det guatemalanska folket och nationella institutioner avsatte sin korruptionmisstänkte president – genom fredliga demonstrationer.

Ett evenemang spreds i sociala medier. Det handlade om en demonstration en lördag i slutet av april som skulle kräva presidenten och vicepresidentens avgång. Åklagarmyndigheten och den internationella kommissionen mot straffrihet, CICIG, hade just avslöjat ett korruptionsnätverk mellan högt uppsatta politiker och tullmyndigheten.

Dagen kom och tusentals guatemalaner fyllde centrala torget i Guatemala City och andra större städer – att något stort var på gång var givet.

– Att gå ut på gatorna och protestera mot regeringen har alltid varit något som vänster- och bondegupper gör. Det har aldrig haft ett brett folkligt stöd, förrän nu, säger Carlos Chocoj, chef för människorättsorganisationen Fundación Rigoberta Menchú Túm, som Kristna Fredsrörelsen medföljer.

KNAPPT TVÅ veckor efter den första stora demonstrationen tvingades vicepresident Roxana Baldetti lämna sitt uppdrag.

Det möttes av jubel på stadens gator. Men folk var inte nöjda. Varje lördag därefter fylldes torget av demonstranter som krävde president Otto Pérez Molinas avgång. Inte förrän åklagarmyndigheten och CICIG i augusti offent-

Foto: Rodolfo Yoo/CMI

Breda, folkliga protester gjorde att Guatemalas korruptionmisstänkte president avgick i början av september. Men ännu återstår mycket arbete för att bygga ett bättre Guatemala.

liggjorde starka bevis för att även han varit inblandad i korruptionen och kongressen beslutade att häva hans immunitet meddelade presidenten sin avgång.

I medier och bland allmänheten talas det om att demonstrationerna kommer att ha stor betydelse för Guatemalas framtid.

– Avslöjandet och protesterna som följde har tagit ifrån folk rädslan. Nu går de ut på gatan för att kräva ett bättre Guatemala. De har visat att det är möjligt utan att återgå till det våldssamhälle som så länge präglat vårt land, säger Carlos Chocoj.

Annika Wilhelmson

● FAKTA

CICIG

Sverige har varit en av de största biståndsgivarna till CICIG, den kommission som tillsammans med åklagarmyndigheten avslöjade korruptionsskandalen. Sverige bidrog också till att kommissionen etablerades 2008.

Nytt regelverk för pensionsinvesteringar

● ● ● Finansdepartementet har tagit fram ett förslag på nytt regelverk för AP-fonderna. Genom nätverket Schyssta Pensioner kommer Kristna Fredsrörelsen lämna remissvar på förslaget, där vi välkomnar att ansvarsfulla investeringar och hållbarhet ges mer utrymme än tidigare. Läs mer på www.schysstapensioner.nu.

Afghanistanutredare anklagas för jäv

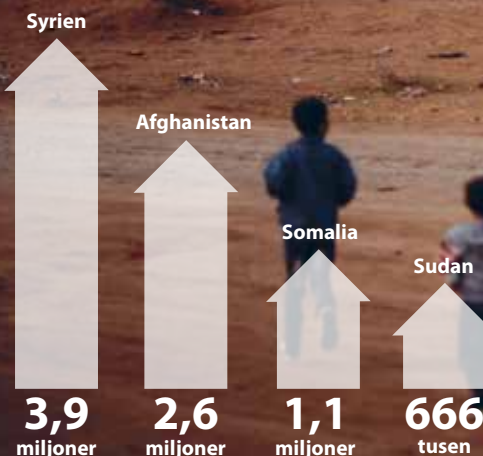
● ● ● Den 1 september inleddes en efterlängtat utredning av Sveriges insatser i Afghanistan. Men den enmansutredare som regeringen tillsatt anklagas nu för jäv av flera kända kritiker till kriget, bland andra KG Hammar. Utredaren, Tone Tingsgård, har varit vice ordförande i försvarsutskottet och därmed fattat beslut om insatsen.

Så går flyktingvägarna

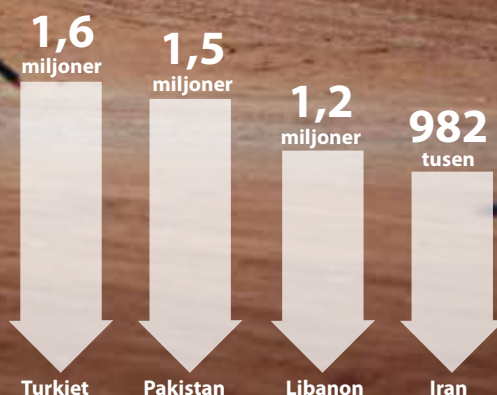
"Vi är på väg att okontrollerat halka in i en era där omfattningen på flyktingströmmarna liksom behovet av hjälp inte liknar någonting vi sett tidigare."

António Guterres, FN:s flyktingkommissarie

De länder som flest människor flyr ifrån:

De länder som flest människor flyr till:

Källa: Siffror från UNHCRs rapport "Global trends 2014: World at war"

Dagens flyktingkris ingen naturkatastrof

Mer resurser och fokus på fredsinsatser och konfliktförebyggande åtgärder krävs för att möta dagens väpnade konflikter och de flyktingkriser som följer i dess spår.

60 miljoner människor i världen är på flykt. Det är fler än någonsin tidigare. Kriget i Syrien har pågått i fem år och när Europa nås av konsekvenserna står politikerna handfallna. I vakuumet som uppstått har privatpersoner och civilsamhället mobiliserat. Under hösten har ett engagemang väckts av sällan skadat slag. Organisationer som arbetar med flyktingfrågor slår rekord i insamling och tusentals människor har engagerat sig.

Men det som benämnts som "flyktingkatastrof" i svenska me-

dier är ingen naturkatastrof – den har politiska orsaker och därmed också politiska lösningar.

– För att lösa situationen på sikt krävs politiska åtgärder som tar tag i grundorsakerna till varför människor flyr, nämligen krig, konflikter och fattigdom. Och vi får inte förlora perspektivet – den verkliga krisen äger rum i Syrien och dess grannländer, säger Sofia Walan.

UNDER TIDEN som konflikten eskalerat har omvärlden stått handlingsförlamat. Stater och det internationella samfundet måste satsa mer pengar och lägga större fokus på fredsinsatser och förebyggande åtgärder. Forskningen är tydlig: genom ekonomiska sanktioner, internationell och lokal medling, avrustning samt stöd och skydd

av människorättsförsvarare, lokala fredsorganisationer och andra som arbetar för mänskliga rättigheter och demokrati finns stora möjligheter att uppnå hållbar och långsiktig fred. Istället reagerar omvärlden ofta för sent och med fel insatser.

INNAN VI SER en politisk lösning på konflikten i Syrien är vanliga människors engagemang för de flyktingar som kommer till Sverige oerhört viktigt. Genom att välkomna dem, skänka pengar till organisationer och använda våra röster för att påminna politiker om deras uppdrag att skapa säkra flyktvägar och en trygg plats för alla de som flyr från kriget kan vi med våra händer och gärningar vara en del av det långsiktiga fredsarbetet!

● Övergång från våld till ickevåld

HUR OCH VARFÖR går rörelser från väpnat till ickevåldsligt motstånd? Den vanliga uppfattningen är att väpnad kamp tas upp som sista utväg, när alla andra metoder misslyckats. I boken *Civil resistance and conflict transformation* från 2014 krossas denna uppfattning. Redaktören Veronique Dudouet hävdar istället att det inte finns någon "sista utväg". Snarare bör vi se det som att det finns olika taktiker, som behöver värderas utifrån deras enskilda möjligheter att uppnå uppsatta mål, där väpnad konflikt ofta har visat sig misslyckas.

I SJU FALLSTUDIER från bland annat Palestina, Västsahara, Colombia och Chiapas i Mexiko, undersöks hur rörelser bytt från väpnad taktik till ickevåldslig – hur det har gått till och varför skiftet skett. Boken drar slutsatsen att vissa faktorer är viktigare än andra när det gäller övergång till ickevåldskamp: dels interna faktorer såsom ledarskapets roll och förhandlingarna inom själva rörelsen. Dels externa såsom tryck från allierade, möjligheten att bilda koalitioner samt lärande av andra kampanjer.

VERONIQUE DUDOUET är forskare vid Berghof Foundation där hon leder programmet "Agents of change for inclusive conflict transformation". För en recension av boken, se www.opendemocracy.net.

Fredsnyttts podcast-tips!

På bussen eller tåget. På väg till och från jobbet eller skolan. De där stunderna av väntan. Då passar det bra att lyssna på en poddcast! Men internet svämmer ju fullständigt över av dem, så vad ska man välja? Här är Fredsnyttts tipslista på poddar om engagemang, fred, ickevåld, rättvisefrågor, aktivism och teologi. Listan är på inget sätt uttömmande men kan förhoppningsvis tjäna som inspiration. Håll till godo!

Folkrörelsepodden är en podcast om civilsamhället, föreningslivet och folkrörelserna. Där behandlas ämnen som organisering, aktivism, engagemang, jämlikhet och mångfald. I ett avsnitt intervjuas ickevåldstränare Per Herngren om ickevåld och motstånd. Hittas på: folkrörelsepodden.podbean.com

Världens kurs-podden, från Sensus studieförbund, är 4 halvtimmeslånga avsnitt som vrider och vänder på klimatfrågan. Lyssna gärna tillsammans med andra – i varje avsnitt ställs en diskussionsfråga. Hittas på: www.varldens-kurs.se

Metta Center for nonviolence och deras "Peace Paradigm radio" är entimmesprogram på engelska om ickevåld. De har också en serie som heter "Nonviolence for beginners". Hittas på: mettacenter.org

Pop och politik är ett radioprogram från UR som också går att lyssna på som pod. Finns i flera säsonger och ett avsnitt handlar exempelvis om kvinnors ickevåldsmotstånd. Hittas på urplay.se (sök på "Pop och politik").

Foto: Anna Kristiansson/Sensus

I Världens kurs-podden om klimat pratar Matilda Mattsson, Staffan Lindberg, Kristina Belfrage och Björn Cedersjö i avsnittet "Aktivisterna" om hur vi kan bli klimatsmartare personer.

Global podd är som det låter – en podd om globala frågor. Där förs samtal med allt från forskare och författare till politiker och aktivister. Hittas på www.globalpodd.se

Aten och Jerusalem heter en teologisk podcast i alternativ frikyrklig tappning. I ett avsnitt intervjuas Kristina Fredsrörelsens generalsekreterare Sofia Walan. Varje avsnitt avslutas med frågan "Vem är Jesus?". Hittas på: atenochjerusalem.podbean.com

Utvecklingssamtalet ges utrymme för ett fördjupat samtal om bistånds- och utvecklingsfrågor. Podden görs av tidningen Omvärlden. Hittas på: www.omvarlden.se/utvecklingssamtalet

Syuntan är ett Sveriges radio-program från 2009 som bland annat tar upp frågor om kreativitet och aktivism. Hittas på sverigesradio.se (sök på "Syuntan").

● FAKTA

Podcast/podcasting är en metod att publicera och prenumerera på ljudfiler via internet. Ordet "podcasting" är en sammanslagning av engelskans pod (syftande på mediaspelaren Ipod) och broadcast ("sändning"). Det finns ännu ingen helt adekvat svensk term, men ibland används "podd-sändning" eller "poddradio".

Prästen Marcelo Pérez Pérez (till höger i vit skrud) leder kampen mot korruption och våld i samhället Simojovel i södra Mexiko.

Tema ATT VARA MÄNNISKORÄTTSFÖRSVARARE

Engagemang trots motstånd

Överallt i världen organiserar sig människor för att motverka orättvisor och förtryck och skapa ett bättre, fredligare samhälle. Många av dessa människorättsförsvarare blir utsatta för hot och trakasserier just för sitt engagemang. I detta nummer av Fredsnytt får vi möta några människorättsförsvarare från Mexiko och Sverige som på olika sätt engagerar sig, trots ett ibland högt pris.

➔ **F**ör mig är alla de som försvarar livet och ett värdigare liv människorättsförsvarare, säger Marcelo Pérez Pérez, urfolk och katolsk präst i Simojovels församling i delstaten Chiapas, Mexiko.

I samhället, som ligger i södra delen av Mexiko, har människor organiserat sig för att bekämpa den utbredda korruptionen och våldet som härskar på orten.

– När jag kom till Simojovel kom många till mig för att berätta om sitt lidande, om misär och om alkoholism. Jag förstod snabbt att det fanns stora problem med korruption och våld i samhället, medan myndigheterna och regeringen tittade bort eller själva var inblandade. Brottsoffren som gick till myndigheterna fick inte någon hjälp, istället fick de fler hot från sina förövare, berättar Marcelo.

TILLSAMMANS MED församlingsmedlemmarna började Marcelo diskutera vad de kunde göra åt situationen. Det var viktigt att beslutet om organiseringen var gemensamt. Inom katolska kyrkan i Chiapas finns en rörelse som kallar sig Pueblo Creyente (Det troende folket), som uppstod i Simojovel. Tillsammans med församlingar började de anordna pilgrimsvandringar med krav på rättvisa och fred. Marcelo menar att vad andra rörelser kallar för demonstrationer, kallar de för pilgrimsvandringar. Förutom att namnet är annorlunda, används religiösa symboler i vandringen och det är av största vikt att ingen tar till våld.

– Vi har valt att försvara oss fredligt. Vi skulle själva inskränka mänskliga rättigheter om vi tog till våld, säger Marcelo.

Efter den andra pilgrimsvandringen i mars 2014 började Marcelo och några av medlemmarna i församlingen att utsättas för hot. Flygblad med falsk information om honom spreds och i juni förra året fick Marcelo veta att det fanns ett pris på hans huvud. Fyra personer hade anlitats för att döda honom för en ersättning på motsvarande 200 000 svenska kronor.

Men kampen som hade påbörjats avstannade inte. Istället organiserades yt-

terligare pilgrimsvandringar. I mars i år anordnades en fyra dagar lång vandring där Kristna Fredsrörelsen fanns med som internationella observatörer. Med sånger och slagord, banderoller och helgonbilder marscherade 13 000 personer mellan Simojovel och delstatshuvudstaden Tuxtla Gutiérrez.

I samband med kommunvalet i somras trappades våldet och hoten upp ytterligare. Bland annat attackerades kyrkan under pågående gudstjänst, med syfte att bränna ner den.

– Vårt svar har alltid varit fredligt. Vi föredrar att de dödar oss än att någon av våra aggressorer dör, förklarar Marcelo. Det som händer i Simojovel är en avspeglning av det som händer i hela Mexiko, ett av världens mest våldsamma länder. Som tur är har vi i Simojovel upptäckt en metod för fredligt motstånd i tid, fortsätter han.

RISKERNA MED ATT mobilisera sig för att motverka diskriminering, orättvisor och för att skapa ett fredligt samhälle, är inte bara något som finns i Mexiko. Det är

problem som återspeglas på många platser i världen, inklusive Sverige

I december 2013 attackerades en demonstration i Kärrtorp, i södra Stockholm, av nazister. Demonstrationen organiserades av "Linje 17 mot rasism" och hade kommit till efter att boende i området sett att nazistisk propaganda hade blivit vanligare i området. Attacken skapade en massiv mobilisering av människor och en vecka efteråt arrangerades en ny manifestation där 20 000 personer slöt upp. Men mobiliseringen innebar även hot mot organisatörerna.

– Jag och en del andra hängdes ut på nazistiska sajter, berättar Sandra Eriksson, engagerad i Linje 17 mot rasism. Känslan av att ständigt vara övervakad, rädslan att de skulle göra min son något. Jag kom på mig själv att en dag tejpa igen mitt brevinkast med silvertejp eftersom jag hört om en familj som fått en fackla inkastad om natten av nazister.

FÖR ATT HANTERA osäkerheten inrättade nätverket en krisgrupp och tog kontakt med en barnpsykolog, eftersom flera barn

Foto: Kristna Fredsrörelsen

Marcelo Pérez Pérez (till höger) och andra anhängare av rörelsen Pueblo Creyente har utsatts för hot, förföljelse och förtal. På grund av hotbilden mot honom medföljer Kristna Fredsrörelsens fredsobservatörer honom sedan april 2015.

” Jag förstod snabbt att det fanns stora problem med korruption och våld i samhället.

Marcelo Pérez Pérez

Genom pilgrimsmarscher protesterar rörelsen Pueblo Creyente och församlingen i Simojovel mot våld och korruption i samhället.

Sakta men säkert kom tryggheten tillbaka.

Sandra Eriksson

blivit traumatiserade av attacken. De samordnade sig med det lokala föreningslivet och började kvälls- och nattvandringar.

– Sakta men säkert kom tryggheten tillbaka, säger Sandra.

Andra människorätsaktivister i Sverige har liknande berättelser. Henric Götelfelt, engagerad i asylrätts- och flyktingfrågor, berättar om hur han under de senaste åren märkt av en ökning av hot från högerextrema.

– Det händer att vänner eller nätverk jag är med i har hängts ut som "Sverige-fiender" på nazistiska hemsidor. Syftet är att skapa en miljö där människor drar sig för att engagera sig och uttala sig. I takt med att Sverigedemokraterna har växt i popularitet har även den högerextrema "svansen" växt, menar Henric.

Han märker att vissa tvekar inför att engagera sig, på grund av risken för att utsättas för hot eller hängas ut på nätet.

– Samtidigt är det precis det som de som hotar vill. Högerextrema vill måla upp en bild av att "vi är överallt". Det gäller att hålla huvudet kallt och inte blåsa upp något.

20 000 människor samlades i Kärrtorp för att stå upp mot nazism och för allas lika värde. Initiativet spreds till andra städer i Sverige och "att kärrtorpa" blev ett nytt begrepp.

Detta får inte hindra oss från att engagera oss, menar Henric.

– Som ickevåldsförespråkare är jag ju för något – för flyktingars väl och ve. Inte mot nazisterna. Det är inte därför vi gör det. Just nu ser vi ju också att det är hur många som helst som engagerar sig för flyktingar. Det är ju fantastiskt!

FÖR MARCELO OCH de andra engagerade i Simojovel i Mexiko är solidariteten från omvärlden ett viktigt stöd.

– Det är inte bekvämt för politikerna att ha omvärldens ögon på sig. Skyddet som Kristna Fredsrörelsen ger oss genom sin medföljning betyder mycket för

oss. När en kamp inte har någon solidaritet utifrån kan en regering lätt göra slut på den, säger Marcelo.

Marcelo menar att hoten inte har påverkat honom i hans övertygelse, och även om han kan känna rädsla får den aldrig ta över.

– På ett plan finns en rädsla som känns i kroppen, men jag försöker omvandla den rädslan till något positivt och lita än mer till den fredliga kraften och till Gud. En negativ rädsla kan paralysera oss, men om vi omvandlar rädslan till en kraft så är vår kamp inte förgäves, avslutar han.

Miriam Steinbach

Maria Gilljam

FAKTA

Människorättsförsvarare

När FN lanserade deklarationen om de mänskliga rättigheterna 1948 underströk man att ökad respekt för dessa rättigheter är enda vägen till fred. Människorättsförsvarare är de individer och grupper som med fredliga medel arbetar för att främja eller försvara de mänskliga rättigheterna. Både EU och FN har dokument som ger särskilda rättigheter och skydd åt människorättsförsvarare, eftersom de spelar en särskild roll i arbetet för fred.

Foto: Linje 17 mot rasism

KAOS-ingripande

Ett sätt att utöva ickevåld i vardagen är att ingripa när man ser kränkningar, förtryck och våld. En användbar modell för dessa tillfällen är KAOS-modellen. Den är främst till för personer som står utanför konflikten, så kallade tredje parter. Modellen ger dem chansen att gå från att vara passiva åskådare till att aktivt gripa in, bryta ett förtryck och säga ifrån.

KAOS står för: Konfrontera, Avleda, Omtolka och Stödja/Skilja.

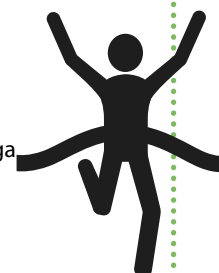

KONFRONTERA: Säg ifrån och benämna det som sker. Visa att du inte tänker vara med i det negativa beteendet.

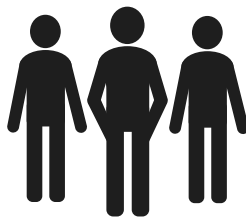
K

AVLEDA: Avled uppmärksamheten på något sätt. Används ofta för att stoppa bråk mellan barn men funkar ju lika bra på vuxna! Försök skapa ett avbrott (genom att exempelvis fråga om vägbeskrivning eller vad klockan är) för att på så sätt avleda uppmärksamheten från situationen.

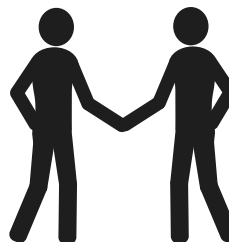
A

OMTOLKA ROLLER: Ge parterna i konflikten nya roller, för att förhindra en konflikteskalering. Be om hjälp eller råd av personen du tycker agerar problematiskt och ge hen chansen att bli "en hjälte" och ta fram sina bästa sidor.

O

STÖDJA/SKILJA: Stöd den som blir förtryckt genom att exempelvis sätta sig bredvid personen som folk talar illa om. På så sätt blir det svårare för förtryckaren att komma åt personen.

S

ÖVA

● ● ● Att tillämpa KAOS-modellen är inte alltid så lätt. Därför kan det underlätta att öva på fiktiva situationer, för att sedan kunna och våga använda den i verkligheten. En ickevåldstränare kan hjälpa dig! Bjud in en ickevåldstränare till din församling, kompisgäng eller annan grupp och träna er i att bli bättre på att ingripa mot förtryck i vardagen. Kontakta Kerstin Bergeå för mer information, kerstin.bergea@krf.se.

DISKUTERA

- Vad definierar en människorättsförsvarare?
- Hur långt skulle du gå för ditt engagemang, trots hot?
- Hur tror du att du skulle hantera situationen om du var Marcelo?
- Hur kan du tillämpa KAOS-modellen i din vardag? Minns du något tillfälle du varit med om där den hade varit användbar?

Foto: Erik Blohm

FAKTA

Kajsa Hällegårdh

Ålder: 24

Bor: Stockholm

Familj: Sambo, en katt, föräldrar och en bror.

Egenskaper: Mina vänner säger att jag är intelligent, rolig och underbar. Och så är jag väldigt kreativ och bra på att vara arg!

Motto: "Förändra inte dig själv – förändra världen" och "Dålig attityd kan vara rimlig attityd"

/// Kajsa Hällegårdh

Det kreativa och aktivistiska föder varandra

Kajsa Hällegårdh från Stockholm har tagit initiativ till en kreativ aktivism-grupp inom Kristna Fredsrörelsen. För Fredsnytt berättar hon om gruppen och betydelsen av kreativitet.

"Jag har mycket politiskt driv och har letat efter ett sätt att vara kreativ med andra människor. Jag är inte någon föreningsnörd som passar att sitta i styrelser, jag skulle bara sitta och rita på mötena. Jag älskar att demonstrera men skulle aldrig palla att organisera en! Men jag är väldigt bra på att vara kreativ och jag tycker om att träffa människor. En kompis till mig tipsade om Kristna Fredsrörelsens kurs i kreativ aktivism, så jag hoppade på den.

En sak jag tycker var intressant på kursen var insikten att det är så feministiskt att använda krea-

tiva metoder; att använda typiskt kvinnligt kodade hantverk, såsom sticka, sy och brodera, och sen placera dessa i det offentliga rummet. Kreativ aktivism är också ett sätt att vara "introvert" aktivist. Det du gör kan förändra andra men i processen så förändras även du själv.

JAG HAR ETT STARKT behov av att uttrycka mig kreativt, men det blir lätt platt om det inte finns någon ideologisk, aktivistisk grund. Det behövs för att det kreativa ska få en mening. Men samtidigt behöver det politiska energi och det blir roligare med hjälp av kreativitet. Det kreativa och aktivistiska föder varandra.

Nu har jag tagit initiativ till en kreativ aktivism-grupp i Stockholm. Jag ville ha en plats att möta människor, brodera och samtala. Gruppen är ett öppet

Kreativ aktivism är också ett sätt att vara introvert aktivist.

fora där man inte behöver kunna något för att få vara med, alla är välkomna. Det blir ofta väldigt intressanta samtal när man samtidigt sitter och gör något med händerna.

Min ambition är att kunna träffas varannan vecka. Det vore kul om vi blev fler och en basgrupp som kunde driva det tillsammans. Framöver kanske vi gör någon gemensam aktivitet och har träffar med olika teman. Det vore också skoj om vi kunde lära av varandra. Jag skulle till exempel vilja lära mig att virka, det kan inte jag."

Berättat för Maria Gilljam

FAKTA

Vill du gå med i gruppen eller kanske få stöd att starta en egen? Kontakta info@krf.se så får du hjälp!

● Västsahara

40 år av ockupation

Mitt ute i öknen i Algeriet ligger flyktingläger där 130 000 västsahariska flyktingar bor. På grund av de svåra levnadsförhållandena i lägren är människorna där helt beroende av humanitärt stöd för sin överlevnad.

**I höst är det 40 år sedan Marockos ockupation av Västsahara inled-
des. I takt med att tiden går ökar
frustrationen och risken för att
återigen ta till väpnad kamp blir
större. Men det finns ljusglimtar.**

Vapenvilan mellan Marocko och Västsahara slöts 1991, med löfte om en folkomröstning där västsaharierna själva skulle kunna bestämma över sin egen framtid. Folkomröstningen uteblev och trots alla folks grundläggande rätt till självbestämmande fortsätter den marockanska ockupationen.

DE SOM FLYDDE under kriget bor fortfarande kvar i flyktingläger i Algeriet och är helt beroende av humanitärt stöd för sin överlevnad. Samtidigt pågår utvinning av de enorma naturresurstillgångar som finns på ockuperat territorium, i strid med folkrätten och med risker för miljön. Senast under sommarmånaderna började ett brittiskt/irländskt oljeföretag att söka efter olja trots stora lokala protester. Allt detta sker med minimal uppmärksamhet från omvärlden. Slutsatsen som många drar, framför allt unga västsaha-

● FAKTA

Mänskliga rättigheter i Västsahara

Minurso är FN:s fredsbevarande styrka i Västsahara, den enda i världen som inte har mandat att bevaka situationen för de mänskliga rättigheterna. De som lever kvar på ockuperat territorium och förespråkar självständighet riskerar att utsättas för allvarliga människorättskränkningar, som dessutom sällan utreds.

rier, är att om något ska hända måste de ta till väpnat våld igen.

I DENNA SVÅRA kontext är därför stödet till de viktiga fredskrafter som finns i det västsahariska civilsamhället centralt. Men det är också viktigt att synliggöra situationen och ge civilsamhället en starkare röst att kunna påverka internationellt.

– Utan insyn från omvärlden är risken överhängande för att död-
läget fortsätter eller, ännu värre,
att konflikten bryter ut igen, säger
Kheira Youcef från NOVA, Kristna
Fredsrörelsens samarbetsorga-
nisation. NOVA startades av unga
i flyktinglägren och vill engagera
unga västsaharier att få en lösning
på konflikten genom ickevåld.
Kheira har tillsammans med an-

dra av Kristna Fredsrörelsen sam-
arbetsorganisationer deltagit på
ett utbyte i Genève. Där berättade
hon om situationen i Västsahara
på FN:s råd för mänskliga rättig-
heter och stärka kontakter mel-
lan fredskrafter i olika delar av
världen. Det är ett långsamt men
nödvändigt arbete för att frågan
inte helt ska försvinna från dag-
ordningen.

NOVA HAR BLAND annat lyckats
få nyzeeländska makthavare att
stoppa ett företags planer på ut-
vinning, efter en kampanj på so-
ciala medier. Sedan NOVA star-
tade sin verksamhet 2012 har de
fått fler och fler medlemmar som
på olika sätt arbetar för att möta
hotet om att ta till våld.

Teresia Carlgren

Fredsklubbar får stöd av Radiohjälpen

● ● ● Radiohjälpen har beslutat att ge stöd till de fredsklubbar som Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisation i Sydsudan ONAD börjat arbeta med.

I klubbarna får skolelever prata om deras erfarenheter av kriget,

hur man kan lösa konflikter utan våld, med mera.

Det är ett mycket viktigt arbete som nu kan fortsätta att utvecklas. I slutet av augusti skrev de stridande parterna i Sydsudan under ett fredsavtal.

● Genève

Internationellt utbyte gav nya perspektiv

Under fem dagar i september träffades representanter från flera av Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisationer i Genève för ett unikt utbyte. Syftet var att lära sig mer om hur de kan använda sig av FN:s råd för mänskliga rättigheter i sitt påverkansarbete.

Att anordna erfarenhetsutbyten är något Kristna Fredsrörelsen arbetat med länge i det internationella arbetet. Men att fokusera på FN var nytt. Deltagarna kom från olika samarbetsorganisationer i Sydsudan, Colombia, Mexiko och Västsahara.

– FN kommer inte att lösa era problem, utan det är genom att fortsätta ert arbete lokalt som det kommer att ske. Men ni kan använda FN och dess institutioner för att få stöd i ert påverkansarbete och det kan vara viktigt. Men att påverka FN tar lång tid, kräver mycket resurser, tålamod och strategiska allierade, sa Safir Syed, kontaktperson för frivilligorganisationer på FN:s högkommisariat för mänskliga rättigheter. Engagemanget för att lära sig om FN-systemet var starkt i gruppen. Deltagarna träffade också internationella organisationer på plats, såsom International Fellowship of Reconciliation (IFOR), Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet.

FÖR MARIA Eugenia Leon, som jobbar med att stärka vapenvägrares rätt i Colombia, var mötet med människorättsjuristen Rachel Brett viktigt. Rachel är engagerad i IFOR och expert på just samvetsvägran av militärtjänst.

Personer från Colombia, Mexiko, Västsahara, Sydsudan och Sverige träffades i Genève för att utbyta kunskap, idéer och erfarenheter.

”
Det är så lätt att fastna i sin egen bubbla och bara fokusera på de problem vi har.

– Vi har diskuterat en plan för påverkansarbete gentemot FN:s MR-råd och det här kommer definitivt vara en väldigt viktig del i projektet från och med nu, konstaterar Maria.

ÄVEN OM DET var väldigt lärorikt att ta del av FN-systemet och bygga en grund för fortsatt påverkansarbete var deltagarna ändå överens om att deras starkaste intryck från utbytet var möten inom gruppen. För Alvaro Cruz från organisationen Hijos i Colombia

var mycket av informationen från de andra deltagarna ny.

– Jag hade ingen aning om hur situationen var i Västsahara och i Sydsudan. Det är så lätt att fastna i sin egen bubbla och bara fokusera på de problem vi har i Colombia. Det har varit så otroligt värdefullt att lära mig om hur det är i andra länder och vilken kamp som folket driver där. Nu har jag fått perspektiv på vårt arbete och hoppas att vi kan stödja varandras kamp framöver.

Sanna Svensson

Fredsavtal i Colombia kommer närmare

● ● ● I fredsförhandlingarna mellan den colombianska regeringen och Farc-gerillan har parterna kommit överens om hur krigets offer ska kompenseras och hur de som begått brott ska bestraffas.

Det är ett stort steg framåt i förhandlingarna. Beskedet mottogs med blandade känslor. Överenskommelsen innebär bland annat att vissa brott kommer att ges amnesti. Följ utvecklingen på colombia.krf.se.

Ickevåld i fokus för ny lokalgrupp

Det bubblar bland Kristna Fredsrörelsens lokalgrupper! I Uppsala har några som gått ickevåldsträna utbildningen tagit initiativ till att dra igång en lokalgrupp. Anna Rehnberg är en av dem.

– Idén föddes under utbildningen, när vi satt på en buss i Palestina: vad gör vi med det här som vi lär oss? Vi var flera som bodde i Uppsala och kände ett behov av att ha ett sammanhang hemma där vi kunde fortsätta vårt engagemang. För mig personligen är det viktigt, att träffa fler och göra

Foto: Svenska Kyrkans Unga

Anna Rehnberg

saker tillsammans.

Sagt och gjort, tidigare i höstas bjöd de in till ett uppstartsmöte. Ungefär 8-10 personer dök upp.

– Det var jättebra och engagerade människor som kom! Olika syften och bakgrund men alla med samma vilja. Det som uppstartsmötet mynnade ut i var att vi vill lära oss mer om vad ickevåld är, träna oss i det och diskutera aktuella händelser i relation till icke-

våld. Så det vi har börjat göra är att ha en slags studie-cirkel, där vi lär oss mer tillsammans, berättar Anna.

– Jag hoppas att vi som grupp kan lyfta frågor om ickevåld i Uppsala, säger Anna.

Maria Gilljam

Fler städer det bubblar i just nu är Malmö och Västerås. Bor du i någon av dessa städer och vill engagera dig? Kontakta i så fall info@krf.se.

BOR DU I UPPSALA och vill vara med eller veta mer? Kontakta i så fall Henric Götefelt, henric.gotefelt@gmail.com.

Umeå protesterade mot Natoövning

●●● I maj genomfördes Natoövningen Arctic Challenge Exercise (ACE) över stora delar av Norrland. Kristna Fredsrörelsens lokalgrupp i Umeå såg till att göra sin röst hörd och protesterade mot övningen genom en aktion på Rådhusstorget i Umeå. Elin Waller Lidström var en av organisatörerna.

– Det har gått bra och vi har fått mycket respons. Många stannade till och fick sig nog en funderare, sa hon till SVT Västerbotten, som uppmärksammade aktionen.

Enligt Elin var det ingen större allmän diskussion i Umeå kring övningen, vilket bidrog till att gruppen valde att uppmärksamma det som sker på detta sätt.

Resultat av kreativ aktivism syns på gatorna

På ickevåldsdagen den 2 oktober satte Josefin Stenmark och Bodil Svensson upp denna banderoll i Biskopsgården i Göteborg. "Vi valde denna platsen för att det just i detta område har skett flertalet våldsbrott, skjutningar och mord det senaste året. Vi vet att det finns mycket gott och mycket kärlek också i detta område och vill uppmärksamma det med denna aktion. Vi tror att kärleken kan vinna över våldet." berättar Josefin.

På 2015 års rörelsehelg fick deltagarna bland annat lära sig att vika fredstranor.

Välkommen på rörelsehelg!

Umeå den 16–17 april, 2016

Innehåll

Under helgen hålls Kristna Fredsrörelsens årsmöte, dit alla medlemmar är välkomna. Då ska vi bland annat välja ordförande och styrelse samt besluta om ny verksamhetsplan för 2017–2019, där inriktningen för Kristna Fredsrörelsens arbete de kommande åren stakas ut.

Motioner

Genom att lämna en motion till årsmötet kan du som medlem vara med och påverka Kristna Fredsrörelsens arbete. Varje enskild medlem eller lokalgrupp kan skicka in motioner. Dessa ska vara styrelsen tillhanda senast den 14 februari. Motioner skickas till styrelsen@krf.se.

Nominera ordförande och ledamöter till styrelsen

Vet du någon person som skulle passa att sitta i Kristna Fredsrörelsens styrelse? Då kan du nominera den personen! Skicka ditt förslag tillsammans med motivering till Samuel Skånberg (valberedningens sammankallande): samuel.skanberg@gmail.com. Personen ska ha gett sitt samtycke till nomineringen och gärna ha erfarenhet av styrelsearbete och Kristna Fredsrörelsen. Personer som nomineras till ordförande ska ha ledaregenskaper och gärna erfarenheter som chef och av personalansvar. Vi eftersträvar mångfald och bredd i styrelsen.

Mer information om helgen kommer i kommande medlemsutskick samt på krf.se/rorelsehelg2016.

● ● ● Gästkrönika Micael Grenholm

Stå på de förtrycktas sida

De flesta menar sig stå för mänskliga rättigheter dessa dagar, eller hur? Få utbrister "Nej usch, jag avskyr mänskliga rättigheter!".

Faktum är att när västvärlden invaderar arabvärlden och dödar tiotusentals civila så är det för att försvara mänskliga rättigheter. När Israel sänder bomber Gaza så är det för att de är Mellanösterns enda demokrati som står för mänskliga rättigheter. När rasister vill deportera muslimer till krig och förföljelse så är det för att islam inte är förenligt med mänskliga rättigheter.

Allt detta hyckleri och missbruk av MR-begreppet kan lätt göra oss människorättsförsvarare missmodiga, men vi bör fortsätta insistera på att främja rättigheterna för alla människor - i synnerhet för de svagaste. När rättigheter går emot varandra - och det kommer de ofrånkomligen att göra - måste vi fråga oss vem som är den svagare parten.

Att ständigt försöka se saker ur de utsattas och förtrycktas perspektiv är självklart för mig som kristen. Jesus kritiserade dåtidens fariséer för att de hade en platt syn på Lagens skyldigheter, som blundade för att fattiga och rika har olika förutsättningar. Jesus prioriterade de som var utstötta från samhället och erkände deras rätt till liv, kärlek och gemenskap.

Fariséerna ansåg att de hade rätt att tillrättavisa de som inte efterlevde Lagen som de gjorde, men Jesus menade att utan kärlek och engagemang för de utsatta så har man inte uppfyllt Lagen, och då blir det hyckleri att hävda sig ha uppfyllt den.

Som människorättsförsvarare bör vi därmed vara öppna med när vi själva misslyckas, samtidigt som vi ständigt eftersträvar de förtrycktas tolkningsföreträde och prioriterar deras rättigheter.

Micael Grenholm

Fil kand i freds- och utvecklingsstudier och bloggare på Hela Pingsten

Värva en medlem

Du är viktig i arbetet för fred!

Värva en medlem idag så sprider vi budskapet om ickevåld till fler.

Nya medlemmar som betalar medlemsavgiften från och med 1 november får 2016 på köpet!

"Att få upptäcka ickevåldsmetoder har varit som att hitta en värdefull skatt."

Eva-Maria Munck

"Jag har blivit bättre på att hantera konflikter i min vardag på ett konstruktivt sätt."

Karl-Johan Rahm

Bli medlem så här:

- Fyll i formuläret på krf.se/medlem och betala med ditt kontokort
- Betala medlemsavgiften via BG 900-0316 eller via Swish till nr 123 900 0316. Glöm inte att ange dina kontaktuppgifter i samband med betalningen (namn, adress, telefon och e-post).

Medlemsavgift:

320 kr, ordinarie pris
120 kr, reducerat pris för studenter, pensionärer, arbetslösa eller andra som av någon anledning inte har möjlighet att betala ordinarie pris.

Bli medlem!

Hjälp oss förverkliga vår målsättning om fred och rättvisa!

KRISTNA
FREDS
RÖRELSEN

Ge en gåva!

Alla bidrag behövs! Din gåva går direkt till våra fredsprojekt.